

Jak split payment wpłynie na pracę służb finansowo-księgowych

Wprowadzenie mechanizmu podzielonej płatności, poza zmianą sposobu regulowania zobowiązań z tytułu dostaw i usług ma również, nakłada również nowe obowiązki na osoby zajmujące się takimi rozliczeniami.

MAGDALENA KRASZEWSKA-SZUBA

Celem modyfikacji przepisów ustawy o VAT, wprowadzającej kilka lat temu zasady odwrotnego obciążenia przy wybranych przez ustawodawcę towarach i usługach, było uszczelnienie systemu VAT i poprawa jego ściągłości. Jedną ze zmian było objęcie obowiązkiem stosowania tzw. mechanizmu odwrotnego obciążenia o transakcje wymienione w załącznikach 11 i 14 do ustawy o VAT. Kolejne kroki zmierzające do ograniczenia wyłudzeń podatku od towarów i usług zostały przewidziane w ustawie z 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z tym aktem prawnym od 1 listopada br. obowiązkowym mechanizmem podzielonej płatności (inaczej split payment) zostaną objęte faktury VAT, które dokumentują transakcje dotyczące towarów i usług wymienionych w nowym załączniku nr 15 do ustawy o VAT. Załącznik ten obejmuje przede wszystkim grupy towarów i usług wymienionych dotychczas w załącznikach nr 11 i 14. Wprowadzenie tych zmian uchyła obowiązujący aktualnie mechanizm local reverse charge czyli odwrotne obciążenie w ramach transakcji krajowych, przy którym nabywca musiał w konkretnych przypadkach rozliczyć podatek VAT zarówno od sprzedaży jak i zakupu.

Warto zaznaczyć, że obowiązkowym mechanizmem podzielonej płatności zostaną objęte faktury VAT za towary i usługi wymienione w nowym załączniku do ustawy (nr 15), których wartość brutto przekroczy kwotę 15 tysięcy złotych (albo jej równoważność). Ustawa odnosi się do innych aktów prawnych, ponieważ do art. 108a dodaje ustęp 1a o następującej treści: „przy dokonywaniu płatności za nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, udokumentowane fakturą, w której kwota należności ogółem stanowi kwotę, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy z 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, podatnicy są obowiązani zastosować mechanizm podzielonej płatności”.

Ogólne grupy towarów i usług, które objęta zostaną

split payment prezentuje lista poniżej:

- wyroby ze stali, metale szlachetne, metale kolorowe;
- elektronika taka jak procesory, smartfony, telefony, tablety, netbooki, laptopy, konsole do gier, tusze, tonery, dyski twarde, w tym:
 - komputery i pozostałe maszyny do automatycznego przetwarzania danych
 - jednostki pamięci - wyłącznie dyski twarde (HDD)
 - telefony dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych - wyłącznie telefony komórkowe, w tym smartfony
 - odbiorniki telewizyjne, nawet zawierające odbiorniki radiowe lub aparaturę do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu
 - części i akcesoria do fotokopiarek - wyłącznie kasety z tuszem i głowicą drukującą do drukarek do maszyn do automatycznego przetwarzania danych, tonery z głowicą drukującą do drukarek do maszyn do automatycznego przetwarzania danych
- odpady, złom, surowce wtórne, w tym:
 - odpady szklane
 - odpady z papieru i tektury
 - odpady z tworzyw sztucznych
 - zużyte ogniwa i baterie galwaniczne oraz akumulatory elektryczne
 - surowce wtórne metalowe
 - surowce wtórne z papieru i tektury
- benzyny silnikowe, oleje napędowe, gazy przeznaczone do napędu silników spalinowych - w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;
- roboty budowlano-montażowe,
- sprzedaż części i akcesoriów do samochodów i motocykli.

Informacja na fakturze

Służby finansowo-księgowe powinny przygotować się do zmian związanych z wprowadzeniem mechanizmu podzielonej płatności, ponieważ poza zmianą sposobu regulowania zobowiązań z tytułu dostaw i usług ma ona wpływ również na inne aspekty pracy - zarówno po stronie zakupowej jak i sprzedażowej. Analizując zagadnienie od strony sprzedawcy należy uwzględnić ko-

nieczność zamieszczania na fakturach VAT dokumentujących sprzedaż towarów i usług wymienionych powyżej obowiązkowego oznaczenia wyrazów „mechanizm podzielonej płatności”. Niewielka jednostka gospodarcza, która większość swoich czynności księgowych wykonuje manualnie najprawdopodobniej umieści ten dopisek na wzorze faktury VAT przygotowanym w arkuszu kalkulacyjnym lub dokumencie tekstowym.

W większych podmiotach zmiana wymaga ingerencji w systemy do fakturowania, które zwykle powiązane są bezpośrednio z programami do ewidencji księgowej. Jednostki gospodarcze, które w ramach podstawowej działalności operacyjnej dostarcza towary albo świadczy usługi podlegające pod obowiązkowy mechanizm podzielonej płatności, nie będzie dostosowanie swoich systemów uzna za priorytet. Szczególną uwagę na split payment muszą zwrócić uwagę podmioty, które w ramach swojej działalności biznesowej nie dotyczą obszarów wymienionych w załączniku nr 15, ale zdarza im się okazjonalnie refakturować różne towary albo usługi na inne jednostki. Wystawiając niestandardową fakturę VAT dla klienta (każdorazowo trzeba będzie się zastanowić, czy nie dotyczy ona towarów/usług wymienionych powyżej). Takie transakcje muszą bowiem zostać udokumentowane fakturą VAT z wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”. Istotny jest także fakt, że zgodnie z przepisami o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw wystawca faktury VAT objętej split payment nie może odmówić przyjęcia płatności kwoty należności wynikającej z tej faktury z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.

UWAGA!

Brak oznaczenia wyrazami „mechanizm podzielonej płatności” powoduje sankcje po stronie wystawcy faktury VAT.

Ustawa o VAT reguluje, że w przypadku stwierdzenia, że podatnik wystawił fakturę VAT bez stosownego dopisku to naczelnik urzędu skarbowego albo naczelnik urzędu celno-skarbowego może ustalić dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30 proc. kwoty podatku przypadającej na dostawę towarów lub świadczenie usług wymienionych w załączniku nr 15 wykazanej na tej fakturze. Przepisu omówionego powyżej nie stosuje się, jeżeli zapłata kwoty podatku z takiej faktury VAT została dokonana z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Czyli wystawca faktury VAT nie zostanie ukarany, jeśli jego kontrahent zapłaci stosując metodę split payment

- pomimo, że nie było stosownej adnotacji na dokumencie. Korzystne dla obłożonych pracą działów finansowo-księgowych może natomiast okazać się likwidacja informacji podsumowującej VAT-27, do składania której zobligowany był sprzedawca towarów i usług objętych odwrotnym obciążeniem w obrocie krajowym.

Jeśli dana jednostka gospodarcza jest z kolei nabywcą to w pierwszej kolejności powinna się skoncentrować na wyborze sposobu identyfikacji tych zakupów, które będą podlegać zapłacie za pośrednictwem mechanizmu podzielonej płatności. Także w tym przypadku znaczenie ma rozmiar danej jednostki gospodarczej. W podmiotach, które płatności wykonują manualnie powinno wystarczyć odpowiednie przeszkolenie personelu odpowiedzialnego za wprowadzanie i weryfikację przelewów w systemie bankowych. Innych rozwiązań musza natomiast poszukać takie jednostki gospodarcze, w których zapłata za zobowiązania z tytułu dostaw i usług odbywa się w sposób masowy. Przykładem mogą być zbiorcze „paczki” przelewów generowane bezpośrednio z systemu księgowego na podstawie otwartych pozycji na rozrachunkach i importowane do systemu bankowego w formie zagregowanych plików.

Oznacza to, że identyfikacja, czy dana faktura VAT musi zostać zapłacona w omawiany sposób powinna być przeprowadzona już w momencie wprowadzania dokumentu do systemu ewidencyjnego. Służby finansowo-księgowe powinny dostosować taką procedurę do szczególnych warunków obowiązujących w podmiocie wynikających zarówno z charakteru prowadzonej działalności jak i możliwości technologicznych systemu księgowego.

Sankcje dla nabywcy

Sankcje za brak dostosowania się do nowych przepisów przewidziano również dla nabywców, między innymi takie jak:

- w przypadku stwierdzenia, że podatnik nie dokonał płatności w reżimie split payment naczelnik urzędu skarbowego lub naczelnik urzędu celno-skarbowego ustala dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30 proc.
- kwoty podatku naliczonego przypadającej na nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, wykazane na fakturze, której dotyczy płatność. (Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli dostawca lub usługodawca rozliczył całą kwotę podatku wynikającą z faktury VAT, która została zapłacona z powyższym naruszeniem;

■ osoba odpowiedzialna za wystąpienie takiej sytuacji podlegać będzie pod sankcje wynikające z kodeksu karnego skarbowego tj. karze grzywny do 720 stawek dziennych.

Na koniec warto zaznaczyć, że środki z konta VAT zgromadzone w banku, który prowadzi rachunek danej jednostki gospodarczej można będzie wykorzystywać do regulacji nie tylko zobowiązań z tytułu tego podatku, ale również płatności z tytułu innych podatków (PIT, CIT, akcyza, cło) oraz składek ZUS. Będzie to pewnie udogodnienie dla podatników, którzy gromadzą znaczące środki finansowe na tym koncie, ponieważ przepisy w brzmieniu do 1 listopada br. przewidywały jedynie możliwość zapłaty zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług. Co więcej zarówno podmiot, który sprzedaje jak i nabywa usługi wymienione w załączniku nr 15 będzie od 1 listopada zobowiązany do posiadania rachunku rozliczeniowego, do którego otwarty będzie również rachunek VAT. Mówi o tym art. 108e: „Podatnicy, którzy dokonują dostawy towarów lub świadczą usługi, o których mowa w załączniku nr 15 do ustawy, oraz podatnicy nabywający te towary lub usługi są obowiązani posiadać rachunek rozliczeniowy, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, lub imienny rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej otwarty w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, prowadzone w walucie polskiej”. Oznacza to, że jednostkom gospodarczym zostało niewiele czasu na ewentualne otwarcie wymaganych kont bankowych. /©

ustawa z 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw

podstawa prawna:

(DzU z 2019 r., poz. 1751)

Rzecz o Historii
W KAŻDY PIĄTEK

Odkrywaj nieznaną historię

Biografie ciekawsze niż w podręcznikach: przywódcy, bohaterowie, zdrajcy. Historia od podszełki: ukryte intencje, tajne plany, konspiracyjne misje.

CZYTAJ WIĘCEJ NA
rp.pl/rzeczohistorii

DEFINICJE

Mechanizm podzielonej płatności

- Obowiązująca od lipca 2018 roku metoda płatności za usługi i towary dla transakcji dokonywanych przelewem w złotych polskich polegający na podziale płatności za daną fakturę VAT w następujący sposób: kwota netto na rachunek rozliczeniowy dostawcy, a kwoty podatku VAT na specjalny (wyodrębniony) rachunek VAT.
- Przed 1 listopada br. stosowany na zasadzie dobrowolności, a środki z rachunku VAT co do zasady mogły być przeznaczone na zapłatę zobowiązań z tytułu dostaw i usług również metoda podzielonej płatności albo wykorzystane do uregulowania płatności z tytułu podatku VAT wobec urzędu skarbowego.